

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput II. In Conciliis moralis christianae sunt quaerendae regulae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

voci, qui per Evangelium loquitur, nullus hominum potest resistere.

Neque præcepta solum virtutis ac sapientiæ Evangelium docet, verum etiam ad altiorem sapientiam, perfectioremque virtutem assequendam consilia nobis suppeditat. Quis liber alius hanc assequendæ perfectionis viam docet, videlicet sua vendere, pauperibusque elargiri, Christum sequi, ejusque crucem ferre? *Sunt verba, (inquit sanctus Bernardus Serm. in hæc verba Ecce nos &c.) Ecce nos reliquimus omnia, quæ contemptum mundi in universo mundo, & voluntariam persuasere paupertatem. Hæc sunt quæ Monachis claustra replent, deserta Anachoretis. Denique Evangelium est mare (ait sanctus Ambrosius) in quo divinæ gratiæ plenitudo est; Evangelium est mare, de quo Martyr ascendit; Evangelium est mare, in quo Hebræus evasit, & Ægyptius submersus est. Recentiorum Casuistarum volumina tam ingentia mare quidem vocari possunt; sed ibi reptilia, quorum non est numerus (Psalm. 103.).*

C A P U T II.

*In Conciliis Moralis Christianæ sunt
quærendæ Regulæ.*

Post sacrarum Litterarum auctoritatem Ecclesia semper veluti suam regulam Traditionem est secuta, quæ in Conciliis & sanctis Patribus reperitur. Generalia Ethicæ Christianæ principia, quæ immutabilia semper sunt, sacræ Litteræ tradunt; sed cum augetur fidelium nu-

merus, & disciplinæ sanctitas, morumque innocentia per varios casus in deterius laberetur oportuit ut exorientibus malis Concilia mederetur, & ad tollenda, impediendaque crimina leges statuerent.

Apostolorum tempore Concilium Jerosolymis est habitum, quo tria disciplinæ morumque capita ordinata sunt: declaratum est circumcisionem non ultra esse necessariam, suffocatum & sanguinis usus fuit veritus, similiter & fornicatio, quam esse licitam Ethnici putabant. Porro de singulis hisce capitibus id statuisse Apostoli asserunt, quod Spiritui sancto & sibi visum est: *Visum est Spiritui sancto & nobis (Act. 15.)*. Plures Canones eorum successores edidit, qui Apostolici dicti sunt. Antiquissima hæc est Canonum collectio, quamvis ad sanctum Clementem referendam illam non putem. Tertio aut quarto sæculo editam fuisse vero est similis. Hujus in Ecclesia tanta fuit auctoritas, ut ad suos stabiliendos errores horum Canonum aliquos hæretici corruerint, ut sanctus Epiphanius queritur; in iis nihilominus canonicum omnem ordinem contineri asserit.

Eorum statim in Oriente usus viguit, ut ex Theodoro discimus, qui Alexandri Alexandriani Episcopi narrat querimonias adversus Episcopos illos, qui Clericos, quos a sua ipse communione rejecerat, suscipiebant, contra duodecimum Apostolicum Canonem. Ad Cæsariensem Eusebium, qui Antiochenam Sedem recusaverat, Constantinus scribens illum laudat, quia Sedem noluit

noluit mutare, & Apostolicum Canonem decimumquartum, qui translationes hujusmodi vetat, adamussim servare maluit. Hasce ordinationes, veluti *præter Canonem* factas damnans Nicænum Concilium, ad hos fortasse Canones respexit; sicuti Canone quinto & decimo Apostolicos Canones duodecimum, trigessimum sextum, & sexagesimum secundum innuit. In Ephesino Concilio narratur, Antiochenum Episcopum Cypri Episcoporum ordinationes usurpare voluisse, contra Ecclesiasticas leges, & Apostolicos Canones, nempe trigessimumquartum & trigessimumquintum. A suo Episcopatu Imperator Theodosius Irenæum quemdam expulit, qui bigamus existens *præter Apostolicos Canones* ordinatus fuerat. Iisdem utitur sanctus Athanasius (*Epist. ad Orient.*) asseritque Georgium Cappadocem, qui Sedem suam usurparat, Canones ecclesiasticos violasse, tertium scilicet Apostolicum, quo depositionis pœna in eum pronunciatur, qui sæcularis potestatis auxilio ad Episcopalem cathedram conscendendam usus fuerit. Sanctus Basilius Diaconum, qui fuerat depositus, a communione non amovit; nam, inquit, antiqua regula, Apostolorum nempe canone vigesimoquinto, præcipitur, ne depositus alia pœna mulsetur.

Adversus horum Canonum auctoritatem objici potest, Gelasium Pontificem Decretali sua illos damnasse. Verum non ideo illos Gelasius damnavit, quia singuli errores docerent, sed quia Clementis Papæ nomen falso præferebant; præcipue vero propter postremos triginta sex, qui

nonnulla Romanis ingrata continebant, veluti Junii sabbathini prohibitionem. Propterea Dionysius Exiguus horum tantum quinquaginta Collectioni suæ inseruit; neque hunc hodie numerum excedunt. Libenter illos Ecclesia suscepit & eorundem auctoritate Joannes Papa II. Condemnatum Rejemsem Episcopum damnavit eosdem Cæsario misit, qui Synodo præerat, in qua Episcopus iste fuit depositus; hisque Cæsarius Canones addidit Gallicarum Synodorum Valentiniæ, Aurelianensis, Arausicanæ, Epauensis. Antiqua Galliæ Ecclesia vetere utebatur Collectione, quæ a Chalcedonensi Concilio probata fuerat, ut ab Agathensi Concilio discimus, cujus primus Canon ita loquitur: *In primis placuit, ut Canones & Statuta Patrum per ordinem legerentur.* Aurelianense primum Concilium vetera Statuta canonum servari jubet. Idem in Hispania fiebat, ut ex Braccarensi in Lusitania Concilio novimus. Martinus urbis ejusdem Episcopus novam Collectionem edidit, ut corrupta quædam latinæ versionis loca corrigeret, eamque in partes duas divisit. In prima illa exhibet, quæ ad Episcopos & Clericos pertinent; in altera quæ ad Laicos: probata hæc fuit in Synodo Galitiæ habita anno Domini 571. Galliarum quoque Conciliis Ecclesia Hispania utebatur; Synodus enim Tarraconensis anni 517 ait, Gallicorum Canonum Statuta in primis esse servanda.

Cum in Gallia Ecclesiastica disciplina esset corrupta, Pipinus Palatii Magister ut eam corrigeret, Zachariæ Pontifici dubia nonnulla proposuit.

posuit. Ad proposita dubia Zacharias septem & viginti capitibus respondit, quæ ex Abbatis Dionysii collectione deprompsit; & in quibus Apostolorum Canones, Ancyranos, Neocæsarienses, Antiochenos, Chalcedonenses, Africanos allegat, & Pontificum Siricii, Innocentii, Leonis, & Gelasii decreta. Collectionem hanc Carolo magno misit Adrianus I. illumque admonuit, ne unquam ab hac lege discederet, sed Statuta illa omnia servaret: quod quidem sua edens Capitularia per egit Carolus.

Adriani Papæ Capitula ad Carolum magnum missa inquirunt. *Ut laici contemptores Canonum excommunicentur; clerici vero honore priventur.* Canone vero 90. ita decernunt: *Item generali Decreto constituimus, ut execrandum anathema, & velut prævaricator cotholicæ fidei apud Deum reus existat, cuicumque Regum vel Potentum deinceps canonicam censuram in quocumque crediderit, vel permiserit violandam.*

Denique postremum generale Concilium, Tridentinum scilicet, antiquos omnes Canones renovat, qui ad Clericorum vitam pertinent, & honestatem, illosque sequendos decernit. Hinc ergo morum regula est sumenda, non a recentibus Casuistis, qui tantam in distributione redituum, in beneficiorum numero, eorumque officiis docent licentiam.

C A P U T H I.

Idem continuatur Argumentum.

Hoc sane pacto per sacros Canones Ecclesia regebatur, quorum executionem Episcopi zelabant,